

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**PRIJEDLOG ODLUKE O
FINANCIRANJU PROGRAMA I
PROJEKATA UDRUGA OD
INTERESA ZA OPĆE DOBRO
U OSJEČKO-BARANJSKOJ
ŽUPANIJI**

*Materijal pripremljen u
Tajništvu
Osječko-baranjske županije*

Osijek, rujna 2015.

**PRIJEDLOG ODLUKE
O FINANCIRANJU PROGRAMA I PROJEKATA
UDRUGA OD INTERESA ZA OPĆE DOBRO
U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI**

1. Pristup

"Županija podupire udruživanje građana i djelovanje njihovih udruga, te akcije i manifestacije koje pridonose napretku pojedinih djelatnosti i promiču interes i ugled Županije i Republike Hrvatske u zemlji i inozemstvu" određenje je članka 20. Statuta osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09. i 2/13.).

Djelovanje organiziranih građana u sustavu teritorijalne samouprave sastavni je dio procesa izgradnje demokratskog građanskog društva. Uključivanje organiziranih građana u procese pripreme i donošenja odluka i funkcioniranje tijela teritorijalne samouprave nije samo pitanje primjene demokratskih načela već i izraz racionalnog korištenja raspoloživih ljudskih resursa u oblikovanju razvojne politike i projekata razvitka pojedine sredine te njihovom provođenju. Naznačeni elementi ukazuju na interes obje strane - i građana i jedinica teritorijalne samouprave, za stvaranje uvjeta u kojima je te procese moguće uspješno razvijati. Ova određenja bila su polazna osnovica za napore usmjerene unapređenju odnosa s građanskim udrugama.

Sukladno odredbi članka 20. svoga Statuta, Osječko-baranjska županija je podupirala udruživanje građana i djelovanje njihovih udruga u različitim oblicima izražavanja te suradnje. Dijelu udruga Županija je povjerila provedbu programa javnih potreba (u kulturi, športu i tehničkoj kulturi), izgrađen je i funkcionirao je sustav davanja potpora udrugama putem natječaja, preuzimana su pokroviteljstva nad manifestacijama udruga, predstavnici udruga uključivani su u radna tijela ranijeg Poglavarstva odnosno Župana i Županijske skupštine itd.

Ocjenjujući da postojeće odnose treba dograditi s ciljem razvitka građanskog društva kao društvene zajednice u okviru koje djeluju tijela Županije na inicijativu Regionalnog foruma udruga uz potporu OESS-a, formirana je zajednička radna skupina s ciljem izrade nacrtu dokumenata koji će omogućiti unaprjeđenje suradnje između lokalne/područne samouprave i nevladinog sektora.

Konačno, polazeći od odredaba tada važećeg Zakona o udrugama ("Narodne novine" broj 88/01. i 11/02.) i smjernica sadržanih u Programu suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora u Republici Hrvatskoj, svjesni da predstavljanjem i zastupanjem zajedničkih i posebnih potreba građani i građanke organizirani u udruge pridonose humanizaciji odnosa, razumijevanju različitosti, uključivanju marginaliziranih skupina i jačanju tolerancije kao općih civilizacijskih dostignuća, a svojim djelovanjem uspostavljaju dijalog u zajednici i utječu na javnost i njezino povećano uključivanje u procese odlučivanja, u želji da organiziranim djelovanjem usmjerenim k općedruštvenom dobru građani i građanke u građanskim udrugama, koje pripadaju tzv. nevladinom, neprofitnom sektoru, odgovorno preuzimaju dio javnih poslova i na taj način postaju legitiman partner vlasti u utvrđivanju javnog interesa i sudjelovanju u oblikovanju politike zajednice po mjeri njezinih građana, a u namjeri poticanja i unaprjeđivanja razvoja građanskog društva i međusobne suradnje, Osječko-baranjska županija i udruge okupljene u Regionalnom forumu udruga 15. prosinca 2004. godine potpisale su Povelju o suradnji Osječko-baranjske županije i građanskih udruga.

Ovom Poveljom potpisnici su se opredijelili da potiču nove i inovativne pristupe u suradnji u postizanju zajedničkih ciljeva - unaprjeđenja razvoja lokalne zajednice i razvoja građanskog društva. U tom sklopu utvrđena su i područja suradnje Županije i građanskih udruga. Među njima se nalazi i područje financiranja u okviru kojeg su kao određenja sadržani i:

- financiranje odnosno sufinanciranje programa i projekata građanskih udruga od općeg interesa, odnosno od interesa za Županiju,
- dorada kriterija i mjerila financijske potpore građanskim udrugama,
- izgradnja jasnog i preglednog mehanizma odlučivanja o financiranju aktivnosti, projekata i programa građanskih udruga, koji uključuje i instrument javnih natječaja,
- izgradnja mehanizma praćenja i evaluacije provedbe financiranih programa, kao i utroška sredstava financijske potpore.

Zajednička radna skupina pripremila je provedbene dokumente za realizaciju ovoga opredjeljenja. No, u normativnom dijelu nije došlo do promjena, tako da je financiranje udruga nastavljeno prema Odluci o kriterijima za određivanje udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju i njihovom financiranju sredstvima Proračuna Osječko-baranjske županije iz 1998. godine ("Županijski glasnik" broj 9/98.). U praksi izgrađen je model javnosti u financiranju te mehanizam praćenja izvršenja financiranih aktivnosti. Osnova financiranja bili su programi javnih potreba u pojedinim djelatnostima.

2. Normativne promjene

Donošenjem novog Zakona o udrugama ("Narodne novine" broj 74/14.) koji je stupio na snagu 1. listopada 2014., normativna osnovica financiranja udruga značajno je promijenjena. Osnovni standardi i mjerila za dodjelu financijskih sredstava projektima i programima udruga iz javnih sredstava do tada su bili propisani Kodeksom pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga ("Narodne novine" broj 16/07.). Pri tome valja upozoriti kako su se ovim Kodeksom uređivali osnovni standardi i načela postupanja tijela državne uprave i ureda Vlade Republike Hrvatske u postupku odobravanja financijske potpore iz sredstava državnoga proračuna udrugama za provedbu njihovih programa i projekata koji su od osobitog interesa za opće/javno dobro u Republici Hrvatskoj.

Novim Zakonom utvrđeno je da se programi i projekti od interesa za opće dobro u Republici Hrvatskoj koje provode udruge mogu financirati iz državnog proračuna, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, fondova Europske unije i drugih javnih izvora. Programima i projektima od interesa za opće dobro, u smislu ovog Zakona, smatraju se zaokruženi i tematski jasno određeni skupovi/skup aktivnosti koje su u skladu s vrednotama propisanim Ustavom Republike Hrvatske, te čije provođenje kroz dugoročni ili vremenski ograničeni rok djelovanja daje vidljivu dodanu društvenu vrijednost kojom se podiže kvaliteta života pojedinca i unaprjeđuje razvoj šire društvene zajednice. Aktivnostima od interesa za opće dobro smatraju se osobito aktivnosti udruga koje pridonose zaštiti i promicanju ljudskih prava, zaštiti i promicanju prava nacionalnih manjina, zaštiti i promicanju prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, starijih i nemoćnih, jednakosti i ravnopravnosti te mirotvorstvu i borbi protiv nasilja i diskriminacije, promicanju vrijednosti Domovinskog rata, zaštiti, brizi i izobrazbi djece i mladih te njihovu aktivnom sudjelovanju u društvu, prevenciji i borbi protiv svih oblika ovisnosti, razvoju demokratske političke kulture, zaštiti i promicanju prava manjinskih društvenih skupina, promicanju i razvoju volonterstva, socijalnim uslugama i humanitarnoj djelatnosti, poticanju i razvoju socijalnog poduzetništva, zaštiti prava potrošača, zaštiti okoliša i prirode i zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, održivom razvoju, razvoju lokalne zajednice, međunarodnoj razvojnoj suradnji, zaštiti zdravlja, razvoju i promicanju znanosti, obrazovanja, cjeloživotnog učenja, kulture i umjetnosti, tehničke i informatičke kulture, sporta, dobrovoljnog vatrogastva, traganja i spašavanja te drugim aktivnostima koje se po svojoj prirodi, odnosno po posebnim propisima o financiranju javnih potreba u određenom području mogu smatrati djelovanjem od interesa za opće dobro.

Prema odredbi članka 33. nadležna državna tijela, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge javne institucije financiraju i ugovaraju provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro na temelju provedenog javnog poziva, odnosno natječaja ili na temelju posebnog propisa o financiranju javnih potreba. Ovim člankom Vlada Republike Hrvatske, ovlaštena je uredbom urediti kriterije, mjerila i postupke financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

U postupku pripreme i rasprave o nacrtu Uredbe, koju je pripremio Vladin Ured za udruge, iskazan je niz prijedpora oko koncepta Uredbe, pa i samog ovlaštenja Vlade da uredbom uređuje postupanje jedinica teritorijalne samouprave. Uredba svoju pravnu snagu vuče iz Zakona kojim se uređuju osnivanje, pravni položaj, djelovanje, registracija, financiranje, imovina, odgovornost, statusne promjene, nadzor, prestanak postojanja i druga pitanja vezana uz udruge sa svojstvom pravne osobe. Prema predloženom tekstu, Uredba, pak, pretežito uređuje postupanje uprave, ponegdje čak drugačije ili suprotno odredbama propisa čija materija jest uređivanje djelovanja uprave. No, Vlada je, na prijedlog Ureda, donijela Uredbu prema prvotnom konceptu ("Narodne novine" broj 26/15.).

Prvo pitanje jest: kada se primjenjuju određenja ove Uredbe i na koga se ona odnose? Prema članku 1. Uredbom se utvrđuju kriteriji, mjerila i postupci koje primjenjuju nadležna tijela državne uprave, dok kriterije, mjerila i postupke iz ove Uredbe na odgovarajući način primjenjuju i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Koje pravne posljedice ima ovakvo razlikovanje u uređivanju ostaje upitno.

Glede primjene valja ukazati na odredbu stavka 4. istog članka, prema kojoj se odredbe ove Uredbe primjenjuju ako posebnim propisom nije drugačije određeno, što upućuje na njezinu supsidijarnu primjenu. Već je Zakon odredio da se sredstva odobravaju temeljem javnog poziva, odnosno natječaja **ili** na temelju posebnog propisa o financiranju javnih potreba. Dodjela potpora korisnicima u pojedinim djelatnostima, čiji cilj nije financiranje rada udruga, uređena je nizom propisa i na njima temeljenih samoupravnih općih akata jedinica teritorijalne samouprave. Ovim propisima utvrđuju se kriteriji, ali i postupak dodjele tih sredstava. Primjena predloženog Nacrta Uredbe zahtijevala bi izdvajanje udruga iz tako uređenog postupka i odlučivanje po drugom postupku uređenom Uredbom. To je pravno neprihvatljivo. Postupak odobravanja potpora korisnicima u okviru jednog projekta, programa ili djelatnosti ne može se razlikovati s obzirom na pravni status korisnika (ustanove, trgovačkog društva, udruge ili drugog pravnog oblika korisnika) jer se u tom slučaju postavlja pitanje jednakosti svih korisnika pred zakonom. Konačno, uredbom se ne mogu derogirati odredbe posebnih zakona. U tom kontekstu valja upozoriti na propisima uređene postupke odobravanja sredstava za poticanje razvoja poduzetništva, turizma, lovstva i sredstava namijenjenih ruralnom razvoju, kao i postupke odobravanja sredstava u okviru programa javnih potreba, a čiji korisnici su **i** pravne osobe sa statusom udruge.

No, neovisno o primjedbama koje je i Osječko-baranjska županija upućivala u odnosu na tekst Uredbe te ocjenu da je u jedno dijelu upitna čak i njezina ustavnost, a posebno provodivost, valja uočiti bitne elemente o kojima je nužno voditi računa u izgradnji i funkcioniranju sustava financiranja udruga.

Polazna osnovica, nesporno je određenje članka 3. Uredbe prema kojoj na temelju ciljeva i prioriteta definiranih u odgovarajućim strateškim dokumentima, davatelj financijskih sredstava u okviru svoga djelokruga utvrđuje prioritete za dodjelu financijskih sredstava programima i projektima i za to planira sredstva u proračunu, odnosno financijskom planu za narednu kalendarsku godinu.

Osnovni standardi koje primjenjuje davatelj financijskih sredstava pri financiranju programa i projekata prema članku 4. odnose se na standarde planiranja i provedbe financiranja, odnosno praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja. To su sljedeći standardi:

A) osnovni standardi planiranja financiranja:

1. prioriteta područja za financiranje programa i projekata utvrđuju se za proračunsku godinu na temelju procjene potreba u određenom području i mjera za ostvarivanje ciljeva iz strateških dokumenata za čiju provedbu je odgovoran davatelj financijskih sredstava,
2. financiranje se provodi putem javnog natječaja ili javnog poziva za financiranje programa i projekata udruga (u daljnjem tekstu: javni natječaji),
3. godišnji plan raspisivanja javnih natječaja objavljuje se na mrežnim stranicama davatelja financijskih sredstava te se evidentira u objedinjenom godišnjem planu javnih natječaja dostupnom na mrežnim stranicama Ureda za udruge,

4. javni natječaj propisuje uvjete za prijavu, mjerila za ocjenjivanje prijave, postupak odobravanja financijskih sredstava i postupak za podnošenje prigovora,
5. javni natječaj otvoren je za prijavu programa ili projekta najmanje 30 dana od dana javnog objavljivanja,
6. uvjetima javnog natječaja planira se okvirni broj programa, odnosno projekata koji će se financirati te najniži i najviši iznos koji se može odobriti za financiranje pojedinog programa, odnosno projekta,
7. javnim natječajem unaprijed su utvrđeni postupci za sprječavanje sukoba interesa osoba uključenih u postupak dodjele financijskih sredstava.

B) osnovni standardi provedbe financiranja:

1. javni natječaj provodi davatelj financijskih sredstava, u pravilu putem nadležne ustrojstvene jedinice, odnosno povjerenstvo za pripremu natječaja i natječajne dokumentacije te provedbu postupka dodjele financijskih sredstava udrugama,
2. dokumentaciju za provedbu javnog natječaja (u daljnjem tekstu: natječajna dokumentacija) propisuje davatelj financijskih sredstava,
3. prije isteka roka za prijavu, davatelj financijskih sredstava potencijalnim prijaviteljima pruža podršku u vidu javne objave odgovora na pitanja i/ili pripremnih radionica za izradu projektnih prijava,
4. sukladno uvjetima javnog natječaja, prijave s popratnom dokumentacijom dostavljaju se elektronički i/ili u jednom ili više primjeraka u papirnatom obliku u zatvorenoj omotnici na adresu davatelja financijskih sredstava i u roku propisanom uvjetima javnog natječaja,
5. nakon isteka roka za prijavu, povjerenstvo iz članka 28. ove Uredbe otvara prijave projektnih, odnosno programskih prijedloga pristiglih na natječaj i utvrđuje ispunjavaju li propisane uvjete javnog natječaja,
6. programe, odnosno projekte koji su zadovoljili propisane uvjete natječaja ocjenjuje stručno povjerenstvo iz članka 29. ove Uredbe, odnosno posebnim propisom utvrđeno tijelo,
7. članovi povjerenstva potpisuju izjavu o nepristranosti i povjerljivosti,
8. troškovi rada povjerenstva planiraju se u okviru troškova cjelokupnog javnog natječaja,
9. rezultati javnog natječaja javno se objavljuju na isti način kao i javni natječaj,
10. svakom sudioniku natječaja davatelj financijskih sredstava ili institucija koju davatelj financijskih sredstava za to ovlasti dostavlja pisanu obavijest o razlozima neispunjavanja propisanih uvjeta natječaja, kao i o odobrenim financijskim sredstvima, odnosno ocjeni i razlozima neodobravanja financijskih sredstava,
11. prijavitelj na natječaj ima mogućnost naknadnog uvida u zbirnu ocjenu kvalitete svog prijavljenog projekta, odnosno programa,
12. davatelj financijskih sredstava omogućit će prijaviteljima podnošenje prigovora na odluku o neispunjavanju propisanih uvjeta natječaja, odnosno na odluku o dodjeli financijskih sredstava,
13. s prijaviteljem programa ili projekta, kojem su odobrena financijska sredstva iz članka 1. stavka 4. i/ili nefinancijska podrška iz članka 1. stavka 5. ove Uredbe, davatelj financijskih sredstava sklapa ugovor o financiranju iz javnih izvora, odnosno ugovor o odobravanju nefinancijske podrške u pravima, pokretninama i nekretninama,
14. prije sklapanja ugovora iz točke 13. ovoga članka davatelj financijskih sredstava pribavlja izjavu prijavitelja o nepostojanju i izbjegavanju dvostrukog financiranja,
15. dokumentacija vezana uz programe i projekte koji nisu odobreni za financiranje iz javnih izvora, odnosno kojima nije odobrena nefinancijska podrška arhiviraju se s napomenom da se radi o povjerljivim dokumentima koje davatelj financijskih sredstava ne može koristiti niti davati na uvid i korištenje trećim osobama.

C) osnovni standardi praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja:

1. davatelj financijskih sredstava prati provedbu aktivnosti odobrenih programa i projekata, kao i namjensko trošenje financijskih sredstava, te vrednuje učinke natječaja na temelju praćenja provedbe programa ili projekata,

Nastavno, Uredbom se uređuju sljedeći elementi:

- Kriteriji financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge
- Mjerila za financiranje
- Postupci financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro
- Postupak ugovaranja - opći uvjeti koji se odnose na ugovore o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava udrugama iz javnih izvora

U naznačenim normativnim okvirima bilo je nužno pristupiti analizi postojećeg sustava financiranja udruga sredstvima Proračuna Osječko-baranjske županije te utvrđivanju promjena koje je potrebno poduzeti radi usklađivanja s prikazanim konceptom. Odgovarajući ovoj potrebi pristupljeno je analizi toga sustava u okviru Projekta "Financiranje udruga sredstvima proračuna Osječko-baranjske županije".

3. Sustav financiranja udruga sredstvima proračuna Osječko-baranjske županije

Udruge se financiraju sredstvima Županijskog proračuna i temeljem Odluke o kriterijima za određivanje udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju i njihovom financiranju sredstvima Proračuna Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 9/98.), ali, ipak, najvećim dijelom temeljem posebnih propisa i županijskih općih akata. Ovi opći akti, pak, svoj pravni temelj pronalaze u odgovarajućim zakonima i podzakonskim aktima.

Izvori financiranja udruga iz Županijskog proračuna su raznovrsni. Pored izvora namijenjenih financiranju programskih aktivnosti udruga, dio pozicija Županijskog proračuna namijenjeno je financiranju određenih djelatnosti čiji nositelji mogu biti i udruge. U tom smislu moguće je razlikovati financiranje udruga prema pravnom temelju odobravanja sredstva kako slijedi:

1. financiranje izravnom primjenom zakona kojima je propisan određeni postotak prihoda u proračunu koji pripada zakonom određenim korisnicima (Crveni križ, Vatrogasna zajednica),
2. financiranje sredstvima namijenjenim za provedbu programa javnih potreba čiji nositelji su udruge (u sportu i tehničkoj kulturi),
3. financiranje sredstvima namijenjenim za provedbu programa javnih potreba čiji nositelji mogu biti i udruge (u zdravstvu, socijalnoj skrbi, školstvu i kulturi),
4. financiranje sredstvima namijenjenim financiranju udruga primjenom Odluke o kriterijima za određivanje udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju i njihovom financiranju sredstvima Proračuna Osječko-baranjske županije, a koja sredstva su osigurana programima javnih potreba u zdravstvu, socijalnoj skrbi i kulturi,
5. financiranje sredstvima namijenjenim za provedbu drugih programskih dokumenata kojima se uređuju područja od općeg interesa a čiji nositelji mogu biti i udruge (nacionalni strategijski i programski dokumenti u zdravstvu i socijalnoj skrbi koji se odnose na uključivanje Roma, izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom i djece s poteškoćama u razvoju, stare osobe, provedbu javnozdravstvenih mjera i dr.),
6. financiranje sredstvima namijenjenim razvoju određenih gospodarskih djelatnosti te ruralni razvoj čiji nositelji mogu biti i udruge (temeljem Odluke o potporama za poticanje razvoja poduzetništva na području Osječko-baranjske županije, Odluke o poticanju poljoprivrede i ruralnog razvoja na području Osječko-baranjske županije, Odluke o turističko-vinskim cestama na području Osječko-baranjske županije, Odluke o potporama za unaprjeđenje lovstva na području Osječko-baranjske županije i Pravilnika o odobravanju financijske potpore sudionicima manifestacija s područja Osječko-baranjske županije),
7. financiranje sredstvima namijenjenim kapitalnim ulaganjima u projekte izgradnje, rekonstrukcije, održavanja i opremanja objekata komunalne i društvene infrastrukture čiji nositelji mogu biti i udruge (društveni i vatrogasni domovi, sportski tereni),

8. financiranje sredstvima namijenjenim provedbi županijskih planskih dokumenata vezanih uz zaštitu i spašavanje, a osobito zaštitu od požara čiji nositelji mogu biti i udruge (temeljem odnosno sukladno planu unapređenja zaštite od požara i drugim planskim dokumentima),
9. financiranje sredstvima namijenjenim poticanju razvojnih programa u okviru regionalne i međunarodne suradnje čiji nositelji mogu biti i udruge,
10. financiranje sredstvima namijenjenim provedbi programskih aktivnosti Županijskog savjeta mladih i Savjeta za ravnopravnost spolova čiji nositelji mogu biti i udruge (temeljem akata ovih tijela),
11. financiranje sredstvima tekuće proračunske rezerve Županijskog proračuna, programa i aktivnosti za koje u Proračunu nisu planirana sredstva ili namjena za koje nisu u Proračunu planirana dovoljna sredstva, sukladno Zakonu o proračunu.

Predmet posebne analize bila je Odluka o kriterijima za određivanje udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju i njihovom financiranju sredstvima Proračuna Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 9/98.). Temeljni dokument kojim se uređuje financiranje udruga donijela je Županijska skupština 1998. godine. Ona je koncipirana i provedena sukladno Kodeksu pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga ("Narodne novine" broj 16/07.). Prema ovoj Odluci u Županijskom proračunu osiguravaju se sredstva potpore udrugama koje obavljaju djelatnost od interesa za Županiju.

Udrugama koje obavljaju djelatnost od interesa za Županiju, u smislu ove Odluke, smatraju se udruge koje ispunjavaju sljedeće **kriterije**:

1. da im je registrirano područje djelovanja Županija,
2. da ostvaruju programe kojima se zadovoljavaju javne potrebe od interesa za Županiju temeljem programa javnih potreba u školstvu, kulturi, tehničkoj kulturi i sportu koje donosi Županijska skupština ili
3. da ostvaruju humanitarne programe od interesa za Županiju, odnosno druge programe kojima se značajno pridonosi razvitku i općem napretku Županije te promicanju njezinog položaja i ugleda, ukoliko se ne financiraju temeljem posebnih propisa.

Mjerilo za odobravanje sredstava predstavlja stupanj značaja programa za Županiju u odnosu na sredstva potrebna za ostvarivanje toga programa.

Sredstva Županijskog proračuna ne mogu se, temeljem ove Odluke, odobriti niti koristiti za financiranje materijalnih prava članova udruge koje oni ostvaruju po posebnim propisima.

Nastavno, uređen je i **postupak** odobravanja sredstava temeljem zahtjeva za financiranje. Zahtjevu se prilaže odgovarajuća dokumentacija u kojem je sklopu i program koji se predlaže za sufinanciranje sredstvima Županijskog proračuna te izvješće o izvršenju programa sufinanciranog sredstvima Županijskog proračuna u prethodnom razdoblju, kao i financijsko izvješće o svim izvorima sredstava.

Raspored sredstava utvrđuje se godišnjim Programom financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Županiju koji je donosilo ranije Poglavarstvo Županije, a sada župan. Programom se utvrđuju udruge koje ispunjavaju kriterije, programi za čije financiranje se odobravaju sredstva te iznos odobrenih sredstava.

Nadzor nad namjenskim korištenjem odobrenih sredstava obavlja županijsko upravno tijelo nadležno za poslove javnih financija.

U praksi ova je Odluka korištena kao provedbeni, postupovni normativni akt financiranja udruga prema projekcijama programa javnih potreba. Temeljem nje provedeni su postupci odobravanja sredstava namijenjenih financiranju udruga koje ostvaruju:

- programe iz područja zdravlja i zaštite okoliša
- programe iz područja socijalne skrbi, humanitarnih i karitativnih aktivnosti

- programe i projekte braniteljskih udruga proizišlih iz Domovinskog rata
- programe iz područja građanskih inicijativa, ljudskih prava i sloboda, strukovnih udruga, udruga s programima djeca i mladi te programe hobistike.

Postupak pripreme prijedloga Programa financiranja programskih aktivnosti udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju u okviru sredstava ostvarenih u tekućoj godini provodi posebno povjerenstvo koje imenuje župan. Aktom o osnivanju povjerenstva povjerenom mu je stručno vrednovanje prijedloga programa i projekata udruga za dodjelu sredstava dostavljenih sukladno natječaju za financiranje programa i projekata udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju u tekućoj godini iz sredstava Županijskog proračuna te utvrđivanje prijedloga godišnjeg Programa financiranja programskih aktivnosti udruga. Ovaj prijedlog mora sadržavati popis izvršitelja programa, naziv programa ili projekta te planirani iznos sredstava financijske potpore. Na prijedlog povjerenstva Program donosi župan.

No, budući da je ocijenjeno da je vrijeme prevladalo normativnu razinu ove Odluke, a osobito s obzirom na izložene normativne promjene na državnoj razini, potrebno je pristupiti izradi i donošenju nove Odluke.

Nakon višemjesečnih priprema, pripremljen je tekst nove Odluke koji je Župan utvrdio kao Nacrt 22. srpnja 2015. godine.

Budući da je riječ o Odluci kojom se uređuju pitanja od šireg interesa, odlučio je da se, prije upućivanja prijedloga Županijskoj skupštini na razmatranje, provede postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću. Postupak savjetovanja proveden je, sukladno Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata ("Narodne novine" broj 140/09.), stavljanjem Nacrta Odluke na internetske stranice Osječko-baranjske županije s mogućnošću sudionika da elektronskom poštom ili u pisanom obliku dostave svoje komentare, primjedbe i prijedloge prema na stranicama raspoloživom obrascu. Postupak savjetovanja proveden je u razdoblju od 24. srpnja do 1. rujna 2015. godine. Organizator i nositelj postupka savjetovanja bilo je Tajništvo Županije. U okviru toga postupka pristigla je samo jedna primjedba (Saveza izviđača Osječko-baranjske županije) koja se odnosila na potrebu pojašnjenja određenja o zabrani financiranja "materijalnih davanja" iz članka 2. Nacrta Odluke. To je učinjeno dopunom stavka koji sadržava ovo određenje.

Slijedom prikazanog, predlaže se Skupštini donošenje Odluke u tekstu koji glasi:

Temeljem članka 30. stavak 2. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09. i 2/13.) u svezi s člankom 33. stavak 1. Zakona o udrugama ("Narodne novine" broj 74/14.) i člankom 3. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge ("Narodne novine" broj 26/15.), a sukladno određenjima Povelje o suradnji Osječko-baranjske županije i građanskih udruga ("Županijski glasnik" broj 1/05.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na _____ sjednici _____ 2015. godine

ODLUKU

o financiranju programa i projekata udruga od interesa za opće dobro u Osječko-baranjskoj županiji

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovom Odlukom uređuju se uvjeti, način, te postupak odobravanja financijskih potpora iz sredstava Proračuna Osječko-baranjske županije (nastavno: Županijski proračun) udrugama za provedbu programa i projekata koji su od interesa za opće dobro u Osječko-baranjskoj županiji (nastavno: Županija).

Članak 2.

Pod potporama, u smislu ove Odluke, podrazumijevaju se namjenska nepovratna financijska sredstva odobrena iz Županijskog proračuna za programe, projekte i aktivnosti od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Županije.

Pod udrugama, u smislu ove Odluke podrazumijevaju se pravne osobe ustrojene i registrirane prema propisima kojima se uređuje osnivanje, registracija, pravni položaj i prestanak postojanja udruga sa svojstvom pravne osobe.

Programima i projektima od interesa za opće dobro, u smislu ove Odluke, smatraju se zaokruženi i tematski jasno određeni skup aktivnosti koje su u skladu s vrednotama propisanim Ustavom Republike Hrvatske, te čije provođenje kroz dugoročni ili vremenski ograničeni rok djelovanja daje vidljivu dodanu društvenu vrijednost kojom se podiže kvaliteta života pojedinca i unaprjeđuje razvoj društvene zajednice, zadovoljavaju javne potrebe na području Županije odnosno postižu ciljevi utvrđeni Poveljom o suradnji Osječko-baranjske županije i građanskih udruga.

Udruga ne može ostvariti financijsku potporu prema odredbama ove Odluke za aktivnosti koje se već financiraju iz Županijskog proračuna ili po posebnim propisima odnosno aktima.

Sredstva Županijskog proračuna ne mogu se, temeljem ove Odluke odobriti niti koristiti za financiranje materijalnih davanja (nagrada, darova i sl.).

Članak 3.

Sredstvima Županijskog proračuna financira se djelatnost udruga:

- koje ostvaruju programe za koje se sredstva osiguravaju izravnom primjenom posebnih propisa,

- koje ostvaruju programe i projekte kojima se pridonosi razvoju poduzetništva, turizma, lovstva i drugih gospodarskih grana, zaštite od požara te ruralnom razvoju Županije sukladno posebnim propisima i općim aktima koje donosi Skupština Županije,
- koje ostvaruju programe javnih potreba u zdravstvu, socijalnoj skrbi, školstvu, kulturi, tehničkoj kulturi i sportu koje donosi Skupština Županije,
- koje provode druge programe i projekte kojima se pridonosi ostvarivanju ciljeva utvrđenih Županijskom razvojnom strategijom te Poveljom o suradnji Osječko-baranjske županije i građanskih udruga.

Članak 4.

Udruge koje ostvaruju programe iz podstavka 1. članka 3. financiraju se u visini i na način utvrđen posebnim propisima.

Udrugama koje ostvaruju programe i projekte iz podstavka 2. članka 3. potpore za njihovu provedbu odobravaju se pod uvjetima, u visini i na način utvrđen aktima kojima je uređena njihova dodjela.

Potpore iz sredstava namijenjenih financiranju udruga koja se osiguravaju u okviru programa javnih potreba, a za koja tim programima nisu imenovani krajnji korisnici, odobravaju se po postupku i na način utvrđen ovom Odlukom.

II. KRITERIJI I MJERILA ODOBRAVANJA POTPORA

Članak 5.

Prioritetna područja financiranja, prema ovoj Odluci, su programi i projekti:

- iz područja zdravlja i zaštite okoliša,
- iz područja socijalne skrbi, humanitarnih i karitativnih djelatnosti,
- iz područja građanskih inicijativa, ljudskih prava i sloboda,
- iz područja djelovanja braniteljskih udruga proizašlih iz Domovinskog rata,
- iz područja rada s djecom i mladima.

Članak 6.

Temeljni kriteriji financiranja udruga koje svojim programima zadovoljavaju javne potrebe predstavljaju ciljevi utvrđeni Županijskom razvojnom strategijom i njezinim provedbenim dokumentima te namjene i kriteriji financiranja djelatnosti utvrđeni odgovarajućim godišnjim programom javnih potreba koje donosi Skupština Županije.

Članak 7.

U postupku odobravanja potpora ocjenjuje se kvaliteta i značenje prijavljenog programa odnosno projekta, njihova realnost te institucionalna osposobljenost prijavitelja za njihovu provedbu, a osobito:

- doprinos programa odnosno projekta ostvarivanju vizije i strateških ciljeva razvoja Županije utvrđenih Županijskom razvojnom strategijom,
- doprinos programa odnosno projekta ostvarivanju programa zadovoljavanja javnih potreba u području na koje se program odnosno projekt odnosi,
- doprinos programa odnosno projekta ostvarivanju ciljeva utvrđenih Poveljom o suradnji Osječko-baranjske županije i građanskih udruga,
- broj sudionika obuhvaćenih provedbom programa odnosno projekta,

- širina teritorijalnog obuhvata,
- realnost i ostvarivost planiranog projekta odnosno programa,
- održivost programa ili projekta,
- odnos troškova i planiranog učinka projekta,
- plan osiguranja sredstava za provedbu projekta odnosno programa,
- sposobnost udruge za provedbu i upravljanje planiranim projektom odnosno programom,
- prijašnje iskustvo u djelovanju udruge.

Ocjenjivanje prijave za financiranje programa ili projekata udruga u smislu stavka 1. obavlja se prema propisanom obrascu vrednovanja elemenata iz stavka 1.

Temeljno mjerilo za odobravanje sredstava predstavlja stupanj značaja programa za Županiju u odnosu na sredstva potrebna za ostvarivanje toga programa.

III. POSTUPAK ODOBRAVANJA POTPORA

Članak 8.

Postupak dodjele potpora pokreće se i provodi temeljem javnog poziva.

Članak 9.

Iznimno od odredbe članka 8. financijska sredstava dodjeljuju se izravno na zamolbu tražitelja sredstava:

- u opravdanim slučajevima, kada nepredviđeni događaji obvezuju davatelja financijskih sredstava da u suradnji s udrugama žurno djeluje u rokovima u kojima nije moguće provesti standardni postupak iz članka 8. i problem je moguće riješiti samo izravnom dodjelom financijskih sredstava,
- kada se financijska sredstva dodjeljuju udruzi ili skupini udruga koje imaju isključivu nadležnost u području djelovanja i/ili zemljopisnog područja za koje se financijska sredstva dodjeljuju ili je udruga jedina organizacija operativno sposobna za rad na području djelovanja i/ili zemljopisnom području na kojem se financirane aktivnosti provode,
- kada se financijska sredstva dodjeljuju udruzi koja je na temelju propisa izrijekom navedena kao provoditelj određene aktivnosti,
- kada se jednokratno dodjeljuju financijska sredstva do 5.000 kuna za aktivnosti koje iz opravdanih razloga nisu mogle biti planirane u godišnjem planu udruge, a ukupan iznos tako dodijeljenih sredstava iznosi najviše 5% svih sredstava planiranih u proračunu za financiranje svih programa i projekata udruga.

Zamolbe za odobravanje financijskih sredstava temeljem stavka 1. podnose se tijekom godine i razmatraju se te se, primjenom standardnih kriterija utvrđenih ovom Odlukom, o njima odlučuje u okviru preostalih raspoloživih sredstava Županijskog proračuna namijenjenih za financiranje programa i projekata čije se financiranje traži.

Članak 10.

Javni poziv za dodjelu potpora u idućoj proračunskoj godini objavljuje se najkasnije do 15. listopada tekuće godine i otvoren je za podnošenje prijave 30 dana od dana njegove objave.

Javni poziv se može objaviti za pojedino ili zajedno za sva prioritetna područja financiranja iz članka 5. ove Odluke.

Tekst javnog poziva objavljuje se na internetskim stranicama Županije, a obavijest o objavi poziva u dnevnom tisku.

Članak 11.

Javni poziv sadrži podatke osobito o:

- nazivu tijela koje objavljuje javni poziv,
- području koje će se financirati,
- kriterijima odobravanja potpora,
- namjeni moguće potpore,
- uvjetima za podnošenje prijava,
- potrebnoj dokumentaciji,
- načinu, mjestu i roku podnošenja prijava,
- načinu objave odluke o dodjeli potpore,
- ukupnoj količini sredstava osiguranih u Županijskom proračunu za tu namjenu.

Članak 12.

Pravo prijave za dodjelu potpore ima udruga koja ispunjava sljedeće uvjete:

- da je registrirana kao udruga u službenom registru,
- da joj je registrirano područje djelovanja Županija,
- da svojim radom promiče temeljne vrijednosti i načela djelovanja sukladno Povelji o suradnji Osječko-baranjske županije i građanskih udruga,
- da svoj rad temelji na potrebama zajednice prema načelima djelovanja za opće dobro,
- da vodi transparentno financijsko poslovanje,
- da uredno ispunjava obveze plaćanja poreza i doprinosa te druga davanja prema Državnom i Županijskom proračunu,
- da uredno ispunjava obveze iz svih prethodno odobrenih sredstava te je podnijela izvješće o izvršenju programa sufinanciranog sredstvima Županijskog proračuna u prethodnom razdoblju.

Članak 13.

Prijava za dodjelu potpore podnosi se na propisanim obrascima opisa programa ili projekta i proračuna programa ili projekta.

Prijavi se obvezno prilažu i dokazi o ispunjavanju uvjeta utvrđenih ovom Odlukom.

Prijavi za financiranje sredstvima Županijskog proračuna udruga koja traži njegovu potporu temeljem ove Odluke, mora priložiti:

- dokaz o registraciji udruge,
- statut udruge,
- program odnosno projekt koji se predlaže za sufinanciranje sredstvima Županijskog proračuna,
- godišnje izvješće o radu i financijskom poslovanju udruge u prethodnom razdoblju.

Članak 14.

Postupak obrade podnesenih prijava i zamolbi provodi Povjerenstvo za potpore udrugama (nastavno: Povjerenstvo).

Povjerenstvo čine predsjednik i šest članova koje imenuje župan iz reda predstavnika županijskih tijela, stručnih institucija i građanskih udruga vodeći računa o njihovoj stručnosti, poznavanju djelovanja udruga u određenom području, nepristranosti i spremnosti za stručno i objektivno ocjenjivanje.

Članovi Povjerenstva imaju pravo na naknadu prema odredbama općih akata Županije kojima se uređuje rad radnih tijela Skupštine.

Članak 15.

U izvršavanju svoje zadaće Povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:

- utvrđuje tekst javnog poziva za prikupljanje prijave za dodjelu potpore,
- razmatra podnesene prijave i utvrđuje njihovu pravodobnost i potpunost te ispunjavanje uvjeta za dodjelu potpore,
- ocjenjuje i vrednuje podnesene prijave,
- utvrđuje prijedlog za dodjelu potpore,
- obavlja druge poslove u provođenju ove Odluke.

Postupak ocjene i vrednovanja prijavljenog programa odnosno projekta Povjerenstvo provodi primjenom propisanog obrasca.

Članak 16.

Povjerenstvo radi na sjednicama koje saziva predsjednik Povjerenstva.

Povjerenstvo odlučuje većinom glasova ukupnog broja članova.

Ukoliko bi u odlučivanju o dodjeli određene potpore član Povjerenstva zbog imovinskog ili drugog osobnog interesa bio u sukobu interesa prema pravilima propisanim za sukob interesa službenika i namještenika u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, dužan je o tome izvijestiti predsjednika Povjerenstva te će biti izuzet iz rada i odlučivanja Povjerenstva o tom pitanju.

O radu Povjerenstva vodi se zapisnik.

Stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja upravno tijelo Županije nadležno za djelatnost u odnosu na koju se raspisuje natječaj.

Članak 17.

O dodjeli potpore odlučuje župan na prijedlog Povjerenstva donošenjem godišnjeg plana financiranja programskih aktivnosti udruga u okviru sredstava osiguranih Županijskim proračunom za tekuću godinu za tu namjenu.

Planom iz stavka 1. utvrđuju se udruge kojima su potpore odobrene, programi odnosno projekti za čije financiranje se odobravaju sredstva te iznos odobrenih sredstava.

Plan iz stavka 1. obvezno se objavljuje na internetskim stranicama Županije najkasnije u roku od 15 dana od dana njegovog donošenja.

O dodjeli potpora koje se, sukladno članku 9. dodjeljuju izravno na zamolbu tražitelja sredstava, odlučuje župan na prijedlog povjerenstva ustanovljenog za vrednovanje zahtjeva za financiranje programa i projekata u okviru određenog programa javnih potreba Županije u odnosu na koji se zamolba odnosi.

Članak 18.

O odluci o dodjeli potpora obavještavaju se svi podnositelji prijave pisanom obaviješću.

Svaki podnositelj prijave može uložiti prigovor na donesenu odluku u roku od 8 dana od dana primitka obavijesti iz stavka 1.

O podnesenom prigovoru odlučuje župan.

Članak 19.

S korisnikom potpore zaključuje se ugovor. Ugovorom se uređuju međusobna prava i obveze korisnika i Županije.

Ugovor osobito sadrži odredbe u kojima ugovorne strane specificiraju naziv i trajanje projekta uključujući datum početka provedbe, iznos do kojeg Županija preuzima obvezu sufinanciranja, opis svih aktivnosti koje je korisnik dužan provesti, uvjete prihvaćanja troškova i plaćanja, obvezu dostave opisnog i financijskog izvješća o izvršenju, obvezi korisnika financiranja da objavi činjenicu da je davatelj financijskih sredstava financirao ili sufinancirao program ili projekt, rokove za pojedinu obvezu korisnika, nadzoru i financijskoj provjeri i obvezi povrata sredstava.

Članak 20.

Korisnici potpore obvezni su izvijestiti o njezinom korištenju podnošenjem opisnog i financijskog izvješća prema propisanim obrascima.

Izvješćima se prilažu, ukoliko je to ugovorom o potpori predviđeno, odnosno mogu priložiti i prateći dokumenti i odgovarajući prilozi proistekli iz aktivnosti financiranog projekta ili programa.

Članak 21.

Provedbu financiranog programa prati i nadzor nad korištenjem odobrene potpore provodi županijsko upravno tijelo nadležno za djelatnost na koju se odnosi program financiranja temeljem izvješća o provedbi, a po potrebi i neposrednim uvidom u dokumentaciju i djelovanje udruge kojoj je odobrena potpora.

Temeljem podnesenih izvješća i analize županijskog upravnog tijela iz stavka 1., Povjerenstvo iz članka 14. ocjenjuje ostvarene rezultate pojedinog projekta odnosno prioritetnog područja financiranja te s tom ocjenom upoznaje župana kao donositelja odluke o odobravanju potpora.

Članak 22.

Odobrenu potporu korisnik potpore može koristiti isključivo za provedbu aktivnosti predviđenih u odobrenom programu ili projektu.

Ukoliko se utvrdi nenamjensko korištenje sredstva, korisnik potpore u obvezi je nenamjenski utrošena sredstva vratiti u Županijski proračun.

Korisnik potpore je dužan odobrena sredstva vratiti u Županijski proračun i u slučaju odustanka od projekta odnosno programa za koje je potpora odobrena.

Članak 23.

Radi sustavnog praćenja postupka odobravanja potpora te ostvarivanja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge na području Županije u okviru informacijskog sustava Županije uspostavlja se baza podataka o financiranju udruga.

Registar iz stavka 1. obvezno sadržava podatke o:

- nositelju programa (nazivu i adresi nositelja programa),
- programu (nazivu i sadržaju programa, djelatnosti kojoj program pripada, mjestu i vremenu održavanja, financijskoj vrijednosti programa),
- postupku odobravanja (datumu primitka zahtjeva, nazivu i datumu donošenja akta o odobrenju sredstava),
- odobrenom iznosu sredstava (visini i namjeni sredstava Županijskog proračuna),
- utrošku sredstava (visini utrošenih sredstava, datumu podnošenja izvješća o utrošku) i
- ostvarivanju programa (postignutim rezultatima, praćenju i vrednovanju).

Vođenje baze podataka iz stavka 1. uredit će župan svojim aktom.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Izrazi koji se u ovoj Odluci koriste za osobe u muškom rodu su neutralni i odnose se na muške i na ženske osobe.

Članak 25.

Tekstove obrazaca koji se koriste u provedbi postupka odobravanja potpora temeljem ove Odluke i to:

1. Obrazaca prijave programa ili projekta iz članka 13. (Obrazac opisa programa ili projekta i Obrazac proračuna programa ili projekta),
2. Obrasca vrednovanja prijava za financiranje iz članka 15. stavak 2. i
3. Obrazaca za izvještavanje iz članka 20. stavak 1. (Obrazac opisnog izvješća i Obrazac financijskog izvješća)

utvrdit će župan u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Vođenje baze podataka iz članka 23. uredit će župan svojim aktom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Članak 26.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o kriterijima za određivanje udruga od interesa za Osječko-baranjsku županiju i njihovom financiranju sredstvima Proračuna Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 9/98.).

Članak 27.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana nakon objave u "Županijskom glasniku".

Klasa:
Urbroj:

Predsjednik
Antun Kapraljević